

TLAČOVÁ SPRÁVA

25. máj 2023

Slovenský filmový ústav na prehliadke v Prahe odkryje tajomstvá filmového archívu

V utorok 30. mája sa v Prahe v kine Ponrepo začne prehliadka Slovenského filmového ústavu (SFÚ), ktorá ponúkne prienik do málo známych činností filmového archívu. SFÚ ju organizuje pri príležitosti tohtoročného 60. výročia svojho založenia v spolupráci s českým Národným filmovým archívom (NFA) Praha, ktorý diela zo svojich zbierok uvedie recipročne na jeseň v Bratislave pri príležitosti svojho 80. výročia vzniku. Obe partnerské pamäťové inštitúcie chcú poukázať na dôležitosť uchovávanía a digitalizácie audiovizuálneho dedičstva. Prehliadka nazvaná *60 rokov Slovenského filmového ústavu v Prahe* potrvá do 8. júna.

Slovenský filmový ústav tento rok oslavuje 60. výročie svojej existencie a pražský Národný filmový archív (NFA) si pripomína 80. výročie svojho vzniku. Obidve národné pamäťové inštitúcie v oblasti kinematografie sa rozhodli pripomenúť si tieto výročia prezentáciami vybraných filmových programov. „*Hlavnou ideou z nášho pohľadu je prezentácia pokladov z archívu so sprievodným slovom autorov, pamätníkov a odborníkov. Zamerať sa chceme na diela, ktoré ideálne ilustrujú činnosť vo filmovom archíve, otázky uchovávanía aj digitalizácie,*“ vysvetľuje dramaturgiu a výber filmov slovenskej prehliadky v Prahe Rastislav Steranka, riaditeľ Národného kinematografického centra SFÚ a kurátor Filmotéky Kina Lumière. „*Štyri bloky vybraných filmov budú predstavovať z našej strany štyri nahliadnutia do filmového archívu – príbehy diel, tvorcov, ľudí z archívu.*“ Štvorprogram počas štyroch dní prinesie desiatky krátkych filmov v rozpätí rokov 1958 až 1997 a jeden celovečerný film z roku 1929.

Prvé zo štyroch pásiem nazvané *Vladimír Kordoš – filmová tvorba a videotvorba* ponúkne výber experimentálnych filmov a videí známeho slovenského konceptuálneho umelca, maliara, performerera, pedagóga, ale aj fotografa a filmára Vladimíra Kordoša, na ktorých digitalizácii a reštaurovaní sa podieľal SFÚ. Predstaví to najlepšie z jeho filmovej a video tvorby, ktorú reprezentujú najmä záznamy performancií, akcií či akčných inscenácií. Kordoš v nich okrem iného reaguje na slávne i menej známe diela dejín svetového umenia a ich autorov, od Raffaela a Giovanniho Belliniho po F. X. Messerschmidta či Giacoma Marastoniho. Program sa premietne za osobnej účasti Vladimíra Kordoša a filmového historika Martina Kaňucha.

Pásmo krátkych animovaných filmov *Vášeň pre povinnosť* prinesie výber autorských prístupov a animačných techník od počiatku formovania slovenskej animovanej tvorby v 60. rokoch až po koniec 80. rokov, keď sa éra štátnej filmovej produkcie už chýlila ku koncu. Výber filmov od Jaroslavy Havettovej, Jozefa Zachara, Viktora Kubala, Vlastimila Herolda, Vladimíra Pikalíka, Ondreja Slivku, Milana Černáka a Júliusa Hučka, ktorý v Prahe uvedie filmová publicistka Lea Pagáčová, nahliada do psychológie jedincov súdobej socialistickej spoločnosti, ktorá sa od dnešnej až tak nelíši. Podľa Pagáčovej postavy filmov „*spája akási vášeň pre povinnosť, emócia, ktorá ovláda ich myseľ a nedovoľuje jej vykročiť z (ne)bezpečnej zóny spoločenských stereotypov, nekonečnej lásky k svojim deťom, záľubám alebo aj z vlastnej zadubenosti.*“

Archív v krátkosti je názov pásma krátkych dokumentov a vychádza z myšlienky, že krátky film je v každom filmovom archíve nielen jeho najpestrejšou a najbohatšou vrstvou, ale často aj opomínanou perifériou filmovej tvorby. Výber filmov do tohto pásma určovalo viacero faktorov ako „*voľba spôsobu spracovania u Štefana Uhra, využitie širokouhlého formátu v artfilmoch Vlada Kubenka, Uhra i Tibora Kováča, pozoruhodná hudobná kompozícia Ladislava Kupkoviča v Ohnivých riekach, suverenita vhladu do tradície stavieb z dreva u Vojtecha Andreánskeho, obraz blízkosti 'pekla' i cyklov*

Slovenský filmový ústav na prehliadke v Prahe odkryje tajomstvá filmového archívu

ľudskej existencie u Vlada Kubenku či štipka sarkazmu vo filmárskej sebareflexii u Milana Černáka,“ konkretizujú dramaturgovia výberu Marián Hausner, riaditeľ Národného filmového archívu SFÚ a filmový historik Martin Kaňuch, ktorí pásma lektorsky uvedú. „*Vybrané tituly sú zaujímavé nielen peripetiami, ktoré poznamenali ich produkciu, ale neskôr aj ich archívny život, kinodistribúciu, prípadne putovanie po festivaloch,*“ dodávajú.

Slávnostné otvorenie prehliadky za účasti generálneho riaditeľa Slovenského filmového ústavu Petra Dubeckého a generálneho riaditeľa Národného filmového archívu Praha Michala Breganta sa bude konať v stredu 31. mája. Počas večera sa uskutoční projekcia digitálne rekonštruovaného nemého filmu Karla Plicku *Po horách, po dolách* (1929) so živou hudbou Davida Kollara a Tomáša Mutinu.

Národopisný dokument so širším geografickým rámcom a tematickou paletou etnografických javov, ktorý zaznamenáva klasické formy ľudovej kultúry, lektorsky uvedie Rastislav Steranka.

„*Súčasťou našej prehliadky v Prahe bude prezentácia knihy Rodinné filmové striebro, ktorú zostavil estetik a filmový teoretik Peter Michalovič. V tejto publikácii má príspevky 60 domácich a zahraničných autorov, ktorí ponúkajú 60 zaujímavých pohľadov na slovenskú kinematografiu. Kniha nadväzuje na aktivity Olega Pastiera, ktorý bol v minulosti vydavateľom Rodinného striebra a sme veľmi radi, že sme sa k tomuto odkazu prihlásili,*“ hovorí o publikácii Peter Dubecký, ktorý stál pri jej zrode v nadväznosti na 60. výročie SFÚ. Publikácia pozostáva z krátkych úvah a esejí o vybraných, minulých aj súčasných dielach našej kinematografie z pera šesťdesiatich známych i menej známych autorov, a to filmových historikov či kritikov, ale aj filozofov, estetikov, literátov, teoretikov vizuálneho umenia, prekladateľov i hudobníkov alebo publicistov. Prezentácia knihy na Slovensku sa uskutoční počas júnového MFF Art Film Fest v Košiciach, kde bude aj prierezová sekcia venovaná 60. výročiu SFÚ, ktorá predstaví klasické dlhometražne digitálne reštaurované slovenské filmy.

Program a viac informácií o prehliadke v kine Ponrepo (NFA Praha):

<https://nfa.cz/cs/kino-ponrepo/program/dramaturgicke-cykly/29867-60-let-slovenskeho-filmoveho-ustavu>

Slovenský filmový ústav

SFÚ je jediná štátna organizácia v oblasti audiovizízie na Slovensku. Jej hlavné úlohy, činnosti a pôsobnosť definuje Zákon o audiovizíii č. 40/2015 Z. z. Súčasťou SFÚ ako pamäťovej a fondovej inštitúcie je špecializovaný filmový archív. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva SR. Vybudované má aj moderné digitalizačné pracovisko.

Kontakt: Slovenský filmový ústav, Grösslingová 32, Bratislava, www.sfu.sk

Predajňa Slovenského filmového ústavu – Klapka.sk

Predajňa Klapka.sk sa orientuje na slovenskú filmovú klasiku a súčasné slovenské audiovizuálne diela na DVD a blu-ray nosičoch. V ponuke má tiež odbornú literatúru z oblasti kinematografie a audiovizízie slovenských a českých vydavateľstiev a vybrané diela z produkcie filmových archívov. Ponúka tiež možnosť online predaja a stabilný predajný pult má v priestoroch Kina Lumière.

Kontakt: Klapka.sk, Grösslingová 43, Bratislava, www.klapka.sk.

Kino Slovenského filmového ústavu – Kino Lumière

Kino Lumière sa vo svojej dramaturgii prioritne zameriava na súčasnú slovenskú tvorbu, súčasnú európsku kinematografiu a zlatý fond slovenskej a svetovej kinematografie. Uvádza pravidelné vlastné cykly, tiež viaceré prehliadky a festivaly. Ide o prvé kino na Slovensku, ktoré získalo za dramaturgiu Cenu slovenských filmových novinárov a Cenu Europa Cinemas. Má štyri kinosály, vstupné je od 2,00 do 5,00 €. V roku 2020 spustilo online projekt Kino doma.

Kontakt: Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava, www.kino-lumiere.sk

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 57 10 15 42, simona.notova@sfu.sk